

IV. RÉSZ:

A HÉT ISMERTETŐ JEGY

Vajon a szegény gyarló nép miről fogja megismerni, hogy hol van a világon ilyen keresztyén, szent nép? Pedig itt kell annak lennie, ebben az életben, ezen a földön! Mert ugyan hisszük, hogy a mennyországban örök élet fog következni, de még nem értünk oda. Ezért bizony a keresztyén szent népnek itt kell lennie ezen a földön és ebben az életben a világ végezetéig. Mert aki azt vallja, hogy hisz az örök életben, elismeri, hogy még nem érte el azt az életet, hanem hiszi, reméli és szereti, mint igazi hazáját és életét, bár idei-óraig még idegenben kell maradnia és várakoznia. Ahogyan azt a Szentlélekről szóló ének mondja: „*Ha majd az idegenből hazatérünk: Uram, irgalmazz!*”

1. ISTEN IGÉJE

Ott ismerhető meg a keresztyén szent nép, ahol megvan Isten igéje. Ámbár ez nincs meg mindenütt egyformán, ahogyan az apostol tanítja. (1Kor 3,12–13) Isten igéje az a főszentség, melytől a keresztyén nép a szent nevet kapta. Mert az Isten igéje szent, megszentel mindenkit, akit megérint. Sőt, az ige magának az Istennek a szentsége. Isten ereje, amely üdvözít mindenkit, aki benne hisz. (Rm 1,16) Minden megszenteltetik az Isten igéje által. (1Tim 4,5) Maga a Szentlélek vezet, avatja és szenteli meg az egyházat, vagyis a keresztyén szent népet az IGÉVEL, nem pedig a pápa az ő keneteivel, amellyel minden újat, ruhákat, kelyheket, köveket felavat, vagy megszentel. Mert ezek az élettelen tárgyak sosem fogják Istent szeretni, dicsőíteni, benne hinni, tőle jámborságot tanulni. Ékesíteni talán ékesítik a testet, ezt a féregzsákot, de aztán elszakadoznak, elrothadnak magával a kenettel és a szentséggel együtt, amit rákentek, a féregzsákkal együtt! Ámde a szent ige igazi szentség, valódi kenet, mely az örök életre avat fel, még ha nincs is pápai koronád, vagy püspöki süveged, hanem pőrén, mezítelen testtel kellene élned, mint ahogy a kisgyermekeket is pőrén, ékesség nélkül keresztelik meg. Ahol tehát az Isten igéjét hirdetik, ott ne legyen kétséged, ott kell lennie a keresztyén szent népnek, ha nagyon kevesen vannak is.

2. A KERESZTSÉG

Megismerhető továbbá a keresztyén szent nép a keresztség szentségén, ahol azt Krisztus Urunk rendelése szerint tanítják, hiszik és alkalmazzák. Mert ez is nyilvánvaló jel, drága ereklye, amely megszenteli Isten népét. Mert a keresztség a Szentlélek által az újjászületés fürdője (Tit 3,5), amelyben megfürödvén, mint Isten Bárányának szentséges, ártatlan vérében, megtisztulunk általa büntől és haláltól. Ahol tehát ezt a jelet látod, tudhatod, hogy ott bizonyára van egyház és keresztyén szent nép, tekintet nélkül arra, vajon a pápa keresztel-e vagy sem, avagy nem tudsz semmit Isten szentségéről és hatalmából, amint a kisdedek sem tudnak róla. Csak az a baj, hogy ha felnőnek, elszakadnak a keresztségtől, ahogyan erről 2Pt 2,18 szól. *(Az ilyeneket azonban nem újra keresztelni, bementeni kell, hanem emlékeztetni arra, hogy honnan estek ki! Segíteni kell őket, ahogyan az eltévedteket hazavezetik. – A szerk.)* Az se tévesszen meg senkit, hogy ki az, aki keresztel. Mert a keresztség nem a keresztelőé, hanem a megkeresztelendőé, éppen úgy, mint az Isten igéje sem a hirdetőé, kivéve, ha maga is hallgatni akarja, hanem a tanítványé, aki azt hallgatja, és hittel fogadja.

3. AZ ÚRVACSORA

Megismerhető Isten keresztyén szent népe az oltári szentségről, ahol azt Krisztus Urunk rendelése szerint szolgáltatják ki. Mert ez is nyilvánvaló jel, drága ereklye, amelyet Krisztus hagyott örökségül népe megszentelésére, hogy a keresztyén voltát vele és általa vallja meg, mint ahogyan azt az Isten igéjével és a keresztséggel is teszi. És itt sem kell törődnöd azzal, hogy nem a pápa olvas érted misét, nem ő áld meg, nem ő bérvál, nem ő ken fel, nem ő öltöztet miseruhába, nem ő adja rád a stólat. Minden ilyen ruha nélkül is veheted, akár ágyban fekvő betegen, hiszen csak a külső tisztesség készlet arra, hogy az ember rendesen felöltözködjék. Arról sem kell vitatkoznod, hogy férfi vagy-e vagy asszony, fiatal-e vagy öreg, éppen oly kevéssé, mint ahogyan a keresztségnél és a prédikációnál sem kérdezzük ezeket.

Elég, ha meg vagy szentelve, és fel vagy kenve Isten igéjével, a keresztséggel és ezzel a szentséggel! Az se tévesszen meg, szent-e vagy kétnejű, aki neked a szentséget nyújtja. Mert a szentség nem azé, aki adja, hanem azé, aki veszi és eszi. (Kivéve, ha ő maga is nem él a szentséggel.) Ahol tehát azt látod, hogy ezt a szentséget illően szolgáltatják ki, ott van Isten népe. Az se zavarjon senkit, hogy akad köztük hamis és hitetlen keresztyén, akiket Urunk szava szerint pogányoknak kell tekintenünk. (Mt 18,17)

4. A KULCSOK HATALMA

Megismerhető Isten keresztyén szent népe ott, ahol a kulcsok hatalmát Krisztus Urunk rendelése szerint gyakorolják. (Mt 18,15–16) Ez abban áll, hogy valahol keresztyén ember vétkezik, megbüntessék, ha meg nem javul, megkötöztessék, és ha megjavul, felmentessék. Ez a kulcsok hatalma! A használata azonban kétféle: nyilvános és titkos. Mert vannak olyan gyáva lelkek, akik nem bírnak megnyugodni, amíg a paptól föloldozást nem nyernek. Viszont vannak olyan megátalkodottak is, akik még a pap előtt való titkos gyónásban sem akarják bűnösségüket megvallani és letenni. Ezért kell a kulcsok hatalmát többféle módon gyakorolni, nyilvánosan és négy szemközt. Valahol tehát azt látod, hogy bűnöket bocsátanak meg, vagy a bűnökért büntetést szabnak ki, akár nyilvánosan, akár magánosan, tudd meg, hogy ott Isten népe vagyon. Sose törődj te a pápa két kulcsával, amelyekből ő két tolvajkulcsot készített minden király kincstárához és koronájához! Mert az ő tilalma vagy megkötözése se meg nem szentségtelenít, se meg nem szentel, hiszen csak tolvajkulcsai vannak. A kulcsok nem a pápáé (ahogyan hazug módon mondja), hanem az egyházé, azaz a Krisztus népéé, vagyis az Isten népéé, a keresztyén szent népé. Mert a keresztyének nem lehetnek mindannyian Rómában, legföljebb is csak akkor, ha az egész világ Rómába költözik, ami egyhamar nem lesz meg.

5. HIVATALOS SZOLGÁK

A következő ismertető jegy, hogy az egyház hivatalos szolgákat avat fel. Mert szüksége van püspökökre, lelkipásztorokra, prédikátorokra, akik az előbb említett négy szentséget az egyház által és annak nevében kiszolgáltatják Isten népének – Krisztus rendelése szerint. (Ef 4,11) Mert a nagy tömeg erre nem képes. Mi lenne, ha mindenki prédikálni és szolgálni akarna? Kell tehát, hogy legyenek Isten ügyének megbízott és hivatalos szolgái. Igaz, a Szentlélek e tekintetben kirekeszti az asszonyokat, a gyermekeket és a hasznavetetlen embereket, akik természetes adottságaik és Isten teremtési rendje szerint nem alkalmasak rá, de arra igen, hogy Isten igéjét hallgassák, a keresztségben, a bűnbocsánatban és az úrvacsora szentségében részesüljenek. Isten igéjéből tudjuk, hogy a jó rend azt kívánja: asszony, gyermek, vagy bolond kezében kormány ne legyen! (1Móz 3,16) Itt majd sokan (pl. a pápa, az ördögös nagyszájú emberei által) azt az ellenvetést teszik, hogy Pál nemcsak lelkipásztorokról és prédikátorokról beszél, hanem apostolokról, evangélistákról és prófétákról is. Mármost hova fordulsz domine Luther? Hogy hova fordulok? Azt mondom, hogy amilyen módon ők egyház, csak olyan módon apostolok, evangélisták és próféták. Mert az igazi apostolok, evangélisták és próféták Isten igéjét hirdetik, és nem Isten igéje ellen prédikálnak. Ha tehát az apostolok, evangélisták és próféták kihaltak, kell, hogy mások jöjjenek a helyükbe, mert az egyháznak a világ végezetéig meg kell maradnia. Így tehát az apostoloknak, evangélistáknak és prófétáknak is meg kell maradniuk, akárhogy hívják is azokat, akik Isten igéjét hirdetik. Mert a pápa, és az ő népe, akik Isten igéjét üldözik, ugyanakkor mégis vallják annak igaz voltán, igen rossz apostolok, evangélisták és próféták, akárcsak az ördög angyalai. De hogyan is jutottam el a pápa gonosz és gyalázatos népéhez? Csak pusztuljanak innen, s ne kerüljenek többé a szemem elé. Senki ne törődjék tehát azzal, hogy ki az, akitől a szentséget kapja. Mert a szentség nem annak adatott, akié a hivatal, hanem annak, aki azt a hivatal által meg fogja kapni. Hagyd csak őt olyannak, amilyen. Ha hivatalban van, és a nép tűri őt, te is nyugodj bele. Isten igéjét és szentségeit számodra se jobba, se rosszabbá nem teszi, mert nem az övé, amit hirdet és tesz. A te Urad, Krisztusod és a Szentlélek beszél és cselekszik általa. Nyilvánvaló bűnösséget azonban az egyház természetesen nem tűrhet, és ne is tűrjön el. Viszont te magadra nézve érd be vele, mert te, mint egyes ember, nem vagy egyház, gyülekezet, keresztyén szent nép.

6. AZ IMÁDSÁG

Továbbá a keresztyén szent nép megismerhető az imádságban, ahol az Istent nyilvánosan dicsérik, és neki hálát adnak. Mert valahol azt látod, hogy a Miatyánkot imádkozzák, ezt az imádságot tanulják, ahol zoltárokat és egyházi énekeket énekelnek Isten igéje és az igaz hit szerint; ahol nyilvánosan foglalkoznak a káté anyagával (Hiszekegy, Tízparancsolat stb.), ott biztosra veheted, hogy Isten szent, keresztyén népe vagy. Mert az imádság is egyike ama üdvözítő szentségnek, melyek mindent megszentelnek Pál apostol szava szerint: „*mert megszentelődik az Isten igéje és a könyörgés által*”. (1Tim 4,5) Mert a zoltárok nem egyebek, mint imádságok. Mi itt olyan imádságokról szólnak, amelyek érthetőek, amelyből az emberek okulást, javulást meríthetnek. A szerzetesek, apácák és papok imamorzsolgatása nem imádság, nem Isten dicsérete! Mert nem értik, nem okulnak belőle, csak úgy végzik, mint valami marhamunkát, azért, hogy megélhessenek belőle. Az imádságaikban nem javulást, megszentelést, isteni akaratot keresnek.

7. A SZENVEDÉS

Végül megismerhető a keresztyén szent nép az üdvösséges szent keresztről, arról, hogy el kell szenvednie minden szerencsétlenséget és üldözést, minden megpróbáltatást és bajt az ördög, a világ és a test részéről, el kell túrnie a belső szomorúságot, félelmet, rettegést, külső szegénységet, megvetetést, betegséget, gyengeséget és minden más erőtlenséget, hogy hasonlóvá legyen Urához, a Krisztushoz. (Mt 5,10) Mert a keresztyénként jámbornak, csendesnek, engedelmesnek kell lennie az embernek, készségesnek arra, hogy mindenével a felsőbbiségnek és embertársainak szolgáljon, és hogy senkit ne bántson. Nincs még egy nép ezen a földön, amelynek hasonló sok keservet kell elszenvednie! Nagyobb átok zúdul rájuk, mint a zsidókra, pogányokra, törökökre, eretnekekre, gazfickókra. Gonoszoknak, nyomorultaknak fogják őket nevezni. Azt fogják majd mondani, hogy istentiszteletet végeznek, akik őket felakasztják, megfojtják, megölik, megkínózzák, elűzik, és senki meg nem könyörül rajtuk. Ahol ilyen megpróbáltatást látsz, légy meggyőződve arról, ott Istennek szent népe vagy. (Mt 5,11–12) Mert ezzel az üdvözítő szent kereszttel a Szentlélek nemcsak megszenteli, hanem boldoggá is teszi Isten népét! (Az „*érezzük jól magunkat*” keresztyénség helyett *boldog nép!* – A szerk.) Sose törődj azzal, amit a pápások üdvösségesnek tartanak: a szentek ereklyéit, a szent kereszt forgácsaival, mert ezek között annyi ebsont, mint szentek csontja, van annyi akasztófáról való forgács, mint a szent keresztről való. Csupa csalás rejlik bennük, amivel a pápa az ő népét pénztől kifosztja, és elcsábítja a Krisztustól. S még ha igazán szentséges dolgok volnának is, ezek szentté senkit nem tesznek. Ha azonban valaki a Krisztusért átkoznak meg, szidalmaznak, gyaláznak, sanyargatnak, igenis szentté teszi az embert, mert ez megöli bennünk az Ádámot, türelmességre, szelidségre és alázatra tanít, Isten iránti hállára, hogy még ilyen és ehhez hasonló szenvedések közepette is vidámak legyünk. Ez az igazi megszentelés a Szentlélek által, új életre való ébredés az értünk szenvedő Krisztusban. Így tanuljuk meg, hogyan kell Istenben hinni, benne bízni, remélni, szeretni, mint azt Pálnál olvashatjuk: „*az állhatatosság munkálja a kipróbáltságot, a kipróbáltság a reménységet*”. (Rm 5,4)

A SZENTLÉLEK MUNKÁJA

Ez tehát az üdvösség hét főrésze. Ezekkel munkálja bennünk a Szentlélek napról-napra a megszentelődést és megújulást. Teszi pedig ezt Mózes első kőtáblája szerint. Az ő parancsait teljesítjük, bár nem oly teljes mértékben, mint Krisztus tette, de mindig őt követve, amíg egészen szentekké nem leszünk, és nem lesz szükség a bűnbocsánatra. Mert ez a végső cél. Nevezhetném akár hét szentségnek is! Mivel azonban a szentség szónak rossz híre lett a pápisták miatt, minthogy ennek a szónak más a használata a Szentírásban, inkább csak a keresztyén megszentelődés hét főrészének vagy hét ereklyének nevezem. E hét főrészen kívül van még több külsőleges jel is, melyen a keresztyén szentegyház megismerhető. Mert a Szentlélek Mózes második kőtáblája szerint is megszentel bennünket, amikor segít abban, hogy szüleinket szeressük, és hogy ők gyermekeiket keresztyénségre tanítsák, és jámbor életet éljenek. Engedelmes alattvalóként szolgálják urukat, ők pedig oltalmazzák és védjék meg alattvalóikat. Továbbá, hogy senki ellen haragot ne tápláljanak magukban, embertársaikkal szemben gyűlölettel, irigységgel, bosszúvágygal ne legyenek. Szívesen megbocsássanak, segítsenek egymásnak szóval és tettel. Ne legyenek paráznák, mértéktelen borivók, büszkék, döllyfősek, fennhéjázók. Ne lopjanak, raboljanak, uzsorát ne szedjenek, ne legyenek fősvények, ne csaljanak. Legyenek jóságosak, jóra

igyekezők és adakozók. Ne legyenek hamisak, hazugok és esküszegők, hanem igazak, egyesek és megbízhatók. Egyszóval mindazt, amit e parancsolatok tőlünk megkívánnak, melyről Pál részletesen is tanít. Mert nemcsak azért van szükségünk a Tízparancsolatra, hogy a törvény szava megparancsolja nekünk, hogy mit vagyunk kötelesek tenni, hanem azért is, hogy benne meglássuk, hogy mennyire vitt már minket a Szentlélek az ő megszentelő erejével, és mennyiben van még hiány bennünk, és hogy ne lankadjunk, és ne gondoljuk, hogy már mindent megtettünk. Így aztán egyre gyarapodni fogunk a megszentelődésben, és új teremtményekké válunk a Krisztusban, ahogyan az Írás mondja: „*növekedjete a kegyelemben*”. (2Pt 3,18) És: „*ebben jussatok még előbbre*”. (1Thessz 4,1) Ámbár: ezek a jelek nem olyan nyilvánvalók, mint a fentebb említettek, mert hisz pogányok is gyakorolták az ilyen cselekedeteket, sőt néha szentebbnek mutatkoztak, mint a keresztyének. Csakhogy az ő jócselekedeteik nem tiszta gyermeki szívből erednek, mivel ők a jócselekedetekben mást keresnek, hiszen nincs igaz hitük és istenismeretük. Itt azonban a Szentlélek uralkodik, aki megszenteli a szívet, és jó gyümölcsöt terem jó és tiszta szívből, mint ahogyan a Krisztus példázata mondja. (Lk 8,15) S bár az első törvénytábla magasztosabb és nagyobb üdvösséget tartalmaz, mindezt a második törvénytáblán akartam egybefoglalni, amelyet egyébként a hét parancsolat alapján ugyancsak hét üdvösséges részre oszthattam volna! Mármost bizonyosak vagyunk abban, hogy kicsoda-micsoda, és hol van a szent keresztyén egyház, vagyis Istennek szent keresztyén népe. Ebben nem tévedhetünk, ebben mi egészen bizonyosak vagyunk! Minden egyéb e dolgokon kívül téves, sőt bizonyosan az, amint azt láttuk, látjuk, és látni is fogjuk. Jó volna, ha e szent keresztyén népből való emberekkel lehetne zsinatot tartani, mert az olyan zsinat volna, amelyben a Szentlélek uralkodik!